

Kort Nieuws

In deze rubriek een overzicht van recente gerechtelijke uitspraken, nieuwe wetgeving die op komst is op het gebied van fiscaliteit en sociale zekerheid, voor zover van belang voor Nederlanders in België.

Toch indexering eigenwoningforfait: persbericht Nederlandse staatssecretaris van Financiën d.d. 28 januari 2011

Vele Nederlanders die in België wonen, maken gebruik van de aftrek van hypotheekrente door te kiezen voor de fictieve binnenlandse belastingplicht. In dat geval dienen zij in hun aangifte inkomstenbelasting ook het eigenwoningforfait op te tellen bij hun inkomen. In Nederlandse verhoudingen wordt dit berekend over de door de gemeente vastgestelde WOZ-waarde. Woningen in België hebben geen WOZ-waarde, maar dienen volgens dezelfde regels vastgesteld te worden. Dit komt feitelijk neer op het bepalen van de werkelijke waarde van de woning per een bepaalde peildatum (voor aangiften inkomstenbelasting 2010 is de peildatum 1 januari 2009).

Voor woningen met een WOZ-waarde van meer dan € 1.020.000 geldt het hoogste eigenwoningforfait (€ 5.610 + 1,05% over de WOZ-waarde boven € 1.020.000). Onder het vorige kabinet was vorig jaar voorgesteld om het bedrag van € 1.020.000 niet langer te indexeren. Hierdoor zouden, uitgaande van een prijsstijging van woningen, steeds meer woningen onder het hoogste tarief van het eigenwoningforfait gaan vallen. Omdat het kabinet demissionair was, is dit (controversiële) voorstel toen echter niet door de Tweede Kamer behandeld. De huidige staatssecretaris heeft nu aangegeven dat hij zo'n indexering niet wenselijk vindt.

Dat betekent dat het eigenwoningforfait ook in de toekomst jaarlijks geïndexeerd blijft worden. Hierdoor zullen minder woningen onder het hoogste tarief gaan vallen.

Besluit Nederlandse belastingdienst: maximale afsluitprovisie twee keer aftrekken

Voor dezelfde mensen (degene die kiezen voor de fictieve binnenlandse belastingplicht) kan ook het volgende besluit van belang zijn. Bij het afsluiten van een lening voor de aankoop van een nieuw huis, moet veelal een afsluitprovisie betaald worden. Deze afsluitprovisie is fiscaal aftrekbaar, maar wel aan een maximum gebonden. Deze afsluitprovisie is aftrek-

baar van het inkomen uit werk en woning (box 1) als het gaat om een lening voor de aankoop van een eigen woning. Deze aftrek is beperkt tot 1,5% van de hoogte van de lening, waarbij er in 2010 een absoluut maximum geldt van € 3.630. Onderwerp van discussie met de Belastingdienst was echter of dit maximum geldt per woning of per belastingplichtige. Als het per belastingplichtige geldt, mogen fiscale partners dit maximum namelijk verdubbelen. De inspecteur was het hier niet mee eens en vond dat de belastingplichtige het maximum van de afsluitprovisie per woning moest bekijken.

Tegen de beslissing van de inspecteur is beroep aangetekend. De kennisgroep van de Belastingdienst heeft echter in de tussentijd ook naar deze casus gekeken. De inspecteur heeft aangegeven dat de kennisgroep binnenkort een vraag- en antwoordbesluit gaat publiceren. In dit besluit zal komen te staan dat het absolute maximum per belastingplichtige bekeken mag worden, waardoor voor fiscale partners het dubbele bedrag van € 3.630 als maximum gaat gelden. Het instellen van beroep is nu niet langer nodig.

Hof Arnhem 18 januari 2011: bekendmaking aanslagen aan in buitenland wonende belastingplichtige

De belastinginspecteur heeft over meerdere jaren aanslagen opgelegd aan een belastingplichtige die niet meer in Nederland woont, maar in Duitsland en daarna in Nieuw-Zeeland. De vraag is of de aanslagen tijdig opgelegd zijn. Daarvoor moeten de aanslagen de belastingplichtige tijdig bereikt hebben. Tijdig is daarbij normaliter binnen drie jaren na het einde van het belastingjaar waar het over gaat. Daarvoor is dan van belang dat de aanslagen door de inspecteur naar een adres worden gestuurd, waar ze de belastingplichtige ook kunnen bereiken.

Het Hof oordeelt dat als een aanslag wordt gestuurd naar een adres waarop de belastingplichtige de aanslag niet kan ontvangen (bijvoorbeeld een adres waar hij niet woont), dit niet aan de belastingplichtige weten kan worden.

Op de belastingplichtige rust volgens het Hof niet de plicht om zijn adreswijzigingen in het buitenland oor te geven aan de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens dan wel aan de belastingdienst, in het geval geen sprake is van een lopende briefwisseling met de belastingdienst. Volgens het Hof had de belastingdienst daarom zelf onderzoek moeten doen naar het woonadres van de belastingplichtige. De aanslag die gestuurd was naar een adres waar belastingplichtige niet meer woonde was daarom niet tijdig opgelegd en kan daarom ook niet meer ingevorderd worden.

Dit kan overigens volgens het Hof in bepaalde omstandigheden wel anders zijn. Bijvoorbeeld door de aanslag te sturen naar een binnen Nederland gelegen onderneming van de belastingplichtige. Ondanks dat de belastingplichtige daar niet woont, zijn er dan zulke nauwe banden tussen de belastingplichtige en de onderneming dat, in het geval het adres van de belastingplichtige zelf niet in de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens is opgenomen, op deze manier de aanslag ook tijdig is opgelegd.

Nationale Ombudsman 19 januari 2011: behandeling Nederlandse belastingdienst klachtwaardig?

Geschillen tussen particulieren en de overheid kunnen in Nederland voorgelegd worden aan de Nationale Ombudsman. Een Belgische belastingadviseur met veel directeur-grootaandeelhouders als cliënt, die zowel in Nederland als in België wonen, heeft dit recent gedaan. Zijn klacht ging met name over de behandeling van de Nederlandse belastingdienst en de Sociale Verzekerings Bank (SVB) in grensoverschrijdende vraagstukken, met name bij het vaststellen van de belastingen en sociale verzekeringsplicht, door het niet nakomen van toezeggingen voor het zorgen van eenheid van beleid.

De Nationale Ombudsman heeft zich over deze klachten gebogen en in grote lijnen geoordeeld dat de Nederlandse belastingdienst zich opstelt zoals verwacht zou mogen worden. Hij overweegt dat de belastingdienst en de SVB vooroverleg hebben gecreëerd om zo snel mogelijk zekerheid te geven over het belastingregime en de sociale verzekeringsplicht. Door het creëren van een dergelijk vooroverleg heeft de belastingdienst volgens de Nationale Ombudsman adequaat behandeld. Verder stelt de Nationale Ombudsman vast dat er binnen de belastingdienst is voorzien in afstemming en de belastingdienst telkens een praktische en dienstverlenende opstelling heeft gekozen.

Rechtbank Leeuwarden 6 januari 2011: bepaling fiscale woonplaats Pensionado met huizen in Portugal en Nederland

Wederom een uitspraak over de vraag waar de fiscale woonplaats van een belastingplichtige is gelegen, in dit geval in Portugal of in Nederland. Bepalend daarbij is volgens de Rechtbank of naar Nederlands recht uit uiterlijk waarneembare omstandigheden blijkt dat de band met Nederland voldoende sterk is om te oordelen dat hij in Nederland het duurzame middelpunt van zijn persoonlijke levensbelangen heeft. De rechtbank is van oordeel dat het duurzame middelpunt in dit geval in Portugal ligt.

Welke argumenten zijn volgens de Rechtbank daarvoor van belang? De Pensionado beschikt zowel in Portugal als in Nederland over een woning, echter in Portugal beschikt hij over een koopwoning en in Nederland over een huurwoning. Daarnaast verblijft hij het overgrote deel van het jaar in Portugal. Bovendien speelt het sociale leven zich vooral in Portugal af en niet in Nederland, maakt hij in Portugal gebruik van de eerstelijnszorg en verblijft hij alleen af en toe in Nederland in verband met te verkrijgen medische zorg. Aan de conclusie van de Rechtbank doet derhalve niet af dat belanghebbende in Nederland een woning heeft, zich op een Nederlands adres had ingeschreven en dat hij in Nederland over een auto beschikte.

Hoge Raad 4 februari 2011: BPM-heffing na verhuizing

Een ander onderwerp dat regelmatig terugkeert in deze nieuwsbrief is de BPM-heffing. In dit geval een zaak die aan de hoogste Nederlandse rechter –de Hoge Raad– is voorgelegd. Als deze niet zeker is van het antwoord heeft ze de mogelijkheid de kwestie voor te leggen aan het Europese Hof van Justitie, door middel van het stellen van zogeheten prejudiciële vragen, wat ze in dit geval dan ook heeft gedaan. Wat was de casus?

Een aanvankelijk in Duitsland woonachtige vrouw, heeft in 2002 in Duitsland een auto met Duits kenteken gekocht. Later verhuist deze vrouw naar Nederland, maar ze blijft in Duitsland werken en gebruikt dezelfde auto voor haar woon- en werkverkeer. Vervolgens is ze in zowel 2003 als 2006 aangehouden en is geconstateerd dat ze met haar auto gebruik maakte van de Nederlandse weg, zonder dat ze BPM had betaald. Hiervoor werd een naheffingsaanslag plus 50% boete opgelegd.

De Hoge Raad heeft nu aan het Europese Hof van Justitie gevraagd of Nederland van een eigen inwoner BPM mag heffen als de auto in Duitsland is geregistreerd, deel uitmaakte van de verhuisboedel van de belanghebbende, die met behoud van nationaliteit naar een andere Europese lidstaat is verhuisd, terwijl de auto na de verhuizing op dezelfde wijze wordt gebruikt als voor de verhuizing. De zaak is geschorst, totdat het Europese Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan.

Belgisch voorontwerp van wet 18 januari 2011: opheffen bankgeheim

De Belgische regering wil het bankgeheim voor alle buitenlanders met een rekening in België zo snel mogelijk opheffen. Dat staat in een voorontwerp van een wet. De regering wil dat het parlement zo snel mogelijk instemt met de nieuwe wet om te voorkomen dat België opnieuw op de zogenoemde 'grijze lijst' van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) terechtkomt.

Op die lijst staan landen die het niet zo nauw nemen met internationale samenwerking op fiscaal gebied. België stond tot een paar jaar geleden nog op de grijze lijst, maar verdween daarvan nadat het 42 akkoorden met verschillende landen had gesloten over de uitwisseling van onder meer bankgegevens. Geen van die akkoorden is echter nog in werking getreden.

Europese Hof van Justitie 10 februari 2011: ook laag Belgisch successietarief voor Duitse vereniging

Een inwonster van België had een deel van haar erfenis nagelaten aan een Duitse vereniging. Voor deze verkrijging werd een aanslag opgelegd naar een tarief van 80%. Dit terwijl (internationale) verenigingen zonder winst oogmerk een beroep kunnen doen op een verlaagd tarief van 7%. Een beroep op dit verlaagde tarief werd door de Belgische fiscus in dit geval echter niet gehonoreerd, omdat de vereniging niet in België is gevestigd en de erfplaatster geen band met Duitsland had. Het Europese Hof van Justitie heeft nu geoordeeld dat de voorwaarden van de Belgische regeling om het verlaagde tarief te verkrijgen, in strijd zijn met het Europese gemeenschapsrecht.

Hoge Raad 7 januari 2011: Nederlandse fiscale eenheidsregime niet in strijd met EU-recht

Voor de heffing van Nederlandse vennootschapsbelasting kunnen twee (of meer) vennootschappen behandeld worden alsof ze één belastingplichtige zijn, ofwel de figuur van de fiscale eenheid. Een van de voordelen hiervan is dat verliezen van de ene vennootschap en winsten van de andere vennootschap met elkaar verrekend kunnen worden. Daarnaast zijn onderlinge transacties fiscaal neutraal.

Sinds 1 januari 2003 kan een dergelijke fiscale eenheid alleen gevormd worden door in Nederland gevestigde vennootschappen en buitenlandse vennootschappen met een filiaal (vaste inrichting) in Nederland.

Buitenlandse vennootschappen zonder zo'n filiaal kunnen dus geen deel uitmaken van een vaste inrichting. De vraag was echter of deze voorwaarde in strijd was met het EU-recht, in het bijzonder met het recht op vrije vestiging. Deze zaak was eerder al voorgelegd aan het Europese Hof van Justitie voor een Nederlandse moedermaatschappij en haar in België gevestigde dochtervennootschap, zonder filiaal in Nederland. Het Europese hof van Justitie had daarbij geoordeeld dat de zienswijze van de belastingdienst de juiste was en dat een dergelijke fiscale eenheid niet mogelijk was. De Hoge Raad moest dit oordeel echter nog bevestigen en heeft dat nu gedaan.

Conclusie Advocaat-generaal: conserverende aanslag pensioen toegestaan

Iedereen die in Nederland fiscaal gefaciliteerd pensioen heeft opgebouwd en uit Nederland emigreert, krijgt een conserverende aanslag. Dit is geen gewone aanslag die direct betaald hoeft te worden. In plaats daarvan krijgt de emigrant gedurende tien jaar uitstel van betaling voor deze aanslag, met het uitzicht op definitief afstel na deze periode van tien jaar.

De vraag die voorligt is of deze regeling van de conserverende aanslag in strijd is met het belastingverdrag met België. Op basis van eerdere gerechtelijke uitspraken (welke ook geleid hebben tot reparatiewetgeving) was de gedachte dat Nederland conserverende aanslagen zou mogen opleggen onder belastingverdragen die zijn afgesloten na de introductie van de conserverende aanslag voor pensioenaanspraken in 2001. Het huidige belastingverdrag met België is weliswaar ingegaan per 1 januari 2003, maar werd al gesloten in 2001, ofwel voor de invoering van de conserverende aanslag voor pensioen.

Desondanks is de conserverende aanslag volgens de Advocaat-generaal toch niet in strijd met het huidige belastingverdrag. België was volgens de Advocaat-generaal immers bij de totstandkoming van het verdrag voldoende op de hoogte, zodat de conserverende aanslag niet in strijd is met de goede verdragstrouw. Daarom mag Nederland, volgens de Advocaat-generaal, een conserverende aanslag opleggen aan een in 2003 geëmigreerde Nederlanden ter zake van zijn opgebouwde pensioenrechten bij vertrek uit Nederland naar België. Het oordeel van de Advocaat-generaal is een advies aan de Hoge Raad. Meestal wordt dat advies opgevolgd, maar dit weten we pas zeker als de Hoge Raad arrest heeft gewezen.

drs. Gunther Hoffmann FB